

EDITORIAL DE NOU CICLE

Dimarts 16 de febrer de 2010

Catalunya no està fatigada. Està desorientada. No és estrany que sigui així, perquè arreu es viu un temps desorientat: a Espanya, a Europa, i a bona part del món. Això és degut a diverses causes. És conseqüència de la crisi econòmico-social (atur, immigració) i, més en general, de la globalització accelerada que viu el món. És també conseqüència d'una crisi democràtica, amb elements que accentuen la desconfiança ciutadana (la corrupció, sobretot; l'espectacle de la confrontació sistemàtica i abrupta entre els partits; un potent missatge mediàtic de desqualificació de la política i de les institucions democràtiques). A Catalunya, a més, s'hi afegeixen les qüestions derivades de l'encaix amb Espanya.

Aquesta situació pot alimentar el populisme. Aquest, en fase germinal, apareix a tot Europa. A Catalunya pot significar, a més, el sorgiment de populismes de signe antagònic, en els dos extrems de l'arc polític, jugant amb l'anti-política, sobretot a partir de l'explotació dels sentiments d'identitat i dels temors generats per la crisi i la immigració, i posant en crisi la nostra força fonamental: la unitat civil del poble de Catalunya.

Qualsevol observador atent coincidirà en que aquest és el model de desordre que alguns ens estan preparant. Cada setmana apareixen notícies de sorgiment de noves alternatives i personatges salvadors, en un panorama de fragmentació i divisions. No manquen col·laboracions mediàtiques potents que donen suport a aquestes aventures. És evident també que la dreta espanyola juga aquesta carta de fomentar una eventual confrontació exasperada dins de Catalunya.

Són forces centrífugues que volen accentuar el malestar, l'escepticisme i la desorientació, per a treure'n profit. És una ofensiva de l'anti-política fomentada per sectors amb poder i sense escrúpols que saben que en una situació d'aquest tipus podrien imposar els seus interessos. No manquen a Europa alguns països (no sols Itàlia) on aquesta situació ja és un fet. Catalunya no es pot permetre una deriva d'aquesta mena; seria una aventura devastadora.

El pitjor que ens podria passar a Catalunya seria que es produís la seqüència següent: 1/ un divorci progressiu entre, d'una banda, unes opcions polítiques cada vegada més fragmentades i excloents i, de l'altra, una societat cada vegada més escèptica, disgregada i abstencionista; 2/ la consolidació, en la societat catalana autòctona i immigrada, de coàguls persistents d'identitats comunitàries aïllades i confrontades; 3/ la instrumentalització d'aquesta situació pels populismes i identitarismes de signe antagònic; i 4/ la fractura del procés d'unitat civil, de fusió col·lectiva, i la seva substitució per un "xoc d'identitats" a l'interior de la societat de Catalunya.

Això significaria la divisió exasperada i permanent, el declivi i la instrumentalització de Catalunya pels sectors beneficiaris de la confrontació, especialment la dreta espanyola.

En tot cas, si hi haguéssim de parlar d'una fatiga catalana, seria en relació amb l'excés de divisions, confrontacions i missatges negatius que sorgeixen de la política espanyola i catalana, i la seva exageració mediàtica permanent. No hi ha fatiga amb el Govern de la Generalitat especialment. Si bé hi ha sondejos que auguren que les forces del

Tripartit podrien no repetir la majoria, el marge és petit i hi ha una òbvia – i estimulant – incertesa, quan manquen encara molts mesos per les eleccions. Com diu un recent editorial d'”El Periòdic”, el govern “està menys desnonat per l'opinió pública que per l'opinió publicada, en la qual domina la dreta”. I segons la darrera enquesta del CEO els ciutadans li donen un aprovat al Govern de la Generalitat.

Això explica, entre altres coses (especialment la radicalització i fragmentació de l'espai “sobiranista”, la incògnita que per a CiU representen les altres opcions electorals que apareixen), el nerviosisme de la dreta nacionalista i la beligerància exasperada d'un aparell mediàtic al seu servei i, per raons només aparentment paradoxals, al servei de la dreta espanyola que voldria atiar una exasperació tous azimuts a Catalunya.

Els ciutadans i ciutadanes de Catalunya només podrem determinar el nostre futur col·lectiu si tenim una visió clara de les possibilitats i els perills que tenim al davant. Sols des d'una comprensió de la situació concreta en la que ens trobem, sols definint democràticament entre tots les línies de canvi possibles en els anys a venir, podrà desenvolupar-se el paper actiu i determinant d'un catalanisme de progrés, renovat, realista i inventiu, comú, sense altres divisions que les pròpies del legítim, lògic i necessari pluralisme de les opcions democràtiques. Això exigeix serietat, respecte escrupulós al pluralisme i les institucions democràtiques, aliances àmplies i consensos actius a l'entorn d'uns objectius bàsics.

Aquests objectius son tres: 1/ Aconseguir una bona sortida de la crisi, fer front als reptes i problemes que aquesta suscita, aprofitar-ne les oportunitats; 2/ Afirmar el caràcter de causa comuna de Catalunya,

defensar el seu pluralisme com una força, superar la confrontació de retòriques repetitives i assegurar en tot moment la unitat civil del poble de Catalunya; 3/ Revitalitzar la nostra vida democràtica, combatre els populismes i l'antipolítica, oposar-se a la manipulació política dels mitjans de comunicació i la manipulació mediàtica de la política, estimular la participació i les bones pràctiques de solidaritat ciutadana i de participació i la deliberació col·lectives.

El PSC té una responsabilitat bàsica al davant: ha d'impulsar amb un nou esforç renovat aquesta perspectiva catalana, la de Catalunya com a causa comuna. Ha d'estimular en els seus rengles un debat sense confrontacions i l'ha d'obrir a tots aquells sectors de la vida catalana disposats a un diàleg necessari. La Conferència Oberta "Catalunya Causa Comuna" és en aquest sentit una oportunitat excel·lent.

Són interessants, en aquest sentit, els recents comentaris del President de la Generalitat referits al seu partit. Montilla ha dit que mentre sigui primer secretari del PSC al seu partit hi haurà llibertat d'expressió, pluralisme i, al mateix temps, realisme respecte de la situació política. "La integració de diferents sensibilitats i generacions forma part de la cultura del partit", ha defensat Montilla, que ha especificat que "el PSC té tantes ànimes com afiliats". Té raó: no hi ha una "ànima" o una "ala catalanista" dels socialisme català contraposada a una altra, que suposadament no ho seria. Aquesta taxonomia és doblement incorrecta: és falsa i és irrespectuosa. Des de la seva fundació, el PSC és un partit d'amples fronteres i de diferents sensibilitats. Un partit que és socialista i catalanista per les mateixes raons.